แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลและทักษะการสอนออนไลน์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน

THE AFFECTING OF GUIDELINES FOR DEVELOPING DIGITAL LEADERSHIP AND ONLINE TEACHING SKILLS ON SCHOOL EFFECTIVENESS

[1]นาวิน สีหาบุตร, [2]ภานุมาศ จินารัตน์ และ[3]สมานจิต ภิรมย์รื่น

[1]Navin Sihabutr [2]Panumas Jinarat and [3] Samarnjit Piromruen

มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, ประเทศไทย

The Eastern University of Management and Technology, Thailand.

[1]Navin2516@hotmail.com

Received : May 1, 2022; **Revised** : May 20, 2022; **Accepted** : May 25, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำดิจิทัล ทักษะการสอนออนไลน์ และประสิทธิผลโรงเรียน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสาม โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 28 จังหวัดศรีสะเกษและยโสธร จำนวน 436 คนแล้วนำมาวิเคราะห์ผลผสมกับคำให้การสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิอีกจำนวน 5 ท่านเพื่อนำมาประกอบกันเป็นข้อสรุปผลวิจัยและพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ทำงาน การใช้สื่อสังคม เช่นLine, YouTube, Facebook และความถี่ในการใช้มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำดิจิทัล ทักษะการสอน ออนไลน์ และประสิทธิผลโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวระดับมากที่สุดกับทักษะการสอนออนไลน์ และประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า r = .88 และ .88 นอกจากนี้ ทักษะการสอนออนไลน์มีความสัมพันธ์ใน

---

[1] นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลักสูตรศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลักสูตรศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ทิศทางเดียวระดับมากที่สุดกับประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า r = .94

คำสำคัญ ภาวะผู้นำดิจิทัล ทักษะการสอนออนไลน์ และประสิทธิผลโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research are to 1) to study the influent factors in terms of personal characteristic, digital leadership, online teaching skill and school effectiveness and 2) study the relationship of these variables or concepts. The researcher collected the quantitative data from 436 respondents of administrators and teachers secondary education service area office, 28, Srisaket and Yasotorn province. The analysis results of and 5 experts' opinion were combined and concluded as follows: 1) The personal factors such as education level, income and working experience, and social media usage (Line, YouTube, Facebook, and usage frequency, influenced significantly on digital leadership and online teaching skill at .05.2) Digital leadership related significantly in the same direction at high level to online teaching skill and school effectiveness, r = .88 and .88 (sig .01), respectively. Besides, online teaching skill also related highly and significantly in the same direction to school effectiveness at r = .94 (Sig .001).

Keywords: Digital Leadership, Online Teaching Skill and School Effectiveness

บทนำ

การจัดการศึกษาในระบบเริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 และต่อเนื่องมาจนถึงปีปัจจุบัน แต่สามารถสรุปได้ว่า ประสบความสำเร็จอยู่แต่ในระดับพื้นฐานเพียงเท่านั้นกล่าวคือผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร หากแต่ยังไม่สามารถเข้าสู่การแข่งขันในระดับนานาชาติได้และในประเด็นนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้สรุปผลการจัดอันดับการแข่งขันด้านการจัดการศึกษาระดับโลก ที่พบว่าประเทศไทยมีสมรรถนะในการแข่งขันต่ำกว่า 40 ประเทศ โดยเฉพาะสมรรถนะด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร ซึ่งพบว่าแม้แต่ในช่วงประกาศให้เด็กนักเรียนต้องเรียนรู้อยู่กับบ้าน ยังพบว่ามีเด็กนักเรียน

มากกว่า 6 ใน 10 คนที่ยังคงเผชิญหน้ากับปัญหาการขาดแคลนโทรศัพท์มือถือที่ดีพอสำหรับนำไปใช้ร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียนเดียวกัน และที่สำคัญกลับพบว่ามีกลุ่มครูอายุมากกว่า 36 ปีขึ้นไปจำนวน 3-4 คนใน 10 ที่ขาดทักษะ Digital & Technology ร่วมไปถึงไม่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้แล้วนำไปปรับตัวให้ตนเองมีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน อันเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ศักยภาพของผู้เรียนลดลงไปมากกว่าครึ่งหนึ่ง แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นคือ Mindset ด้านการศึกษาของผู้เกี่ยวข้องยังไม่สอดคล้องกับความต้องการทางธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคน จึงยากที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จได้ง่ายและรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาตามกรอบประเพณีเดิมของสังคมไทยนานกว่า 100 ปีมาแล้ว ยังไม่สามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มุ่งส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนอย่างจริงจัง ทั้งที่อุดมการณ์ของการจัดการศึกษานั้นมุ่งสะท้อนถึงศักยภาพในการพัฒนาประเทศ จากการใช้ทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างดีของสังคมทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น Jaikonkaew et al (2019) อธิบายว่าประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นเพียงแบบจำลองที่ดีที่สุดของแต่ละโรงเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยโดยเฉพาะวัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศองค์กร ภาวะผู้นำ กับสมรรถนะหรือความสามารถรวมกันของทุกคนในองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ หรือประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนมากถึงร้อยละ 76 ขณะที่ภาวะผู้นำมีอิทธิพลต่อความสำเร็จเพียงร้อยละ 23 นอกจากนั้นแล้ว การวัดระดับความสำเร็จของจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียนมิได้ขึ้นอยู่กับผลทดสอบใดใด หากแต่ขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิด และทัศนคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดในโรงเรียน แล้วอาศัยความตื่นตัวของผู้นำที่มีภาวะผู้นำการศึกษาสมัยใหม่มาใช้งาน (Wichaiwong & Yupas, 2019)

จากการรายงานผลการทดสอบระดับชาติของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัด ศรีสะเกษ และยโสธร ซึ่งพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ต่างมีผลทดสอบต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ โดยเฉพาะในรายวิชาหลัก เช่นวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ โดยมีผลทดสอบต่ำกว่าร้อยละ 50 ของนักเรียนทั้งสองระดับ นอกจากนี้ สพม. 28 (2563) ยังรายงานเพิ่มอีกต่อไปว่า ระดับคะแนนต่ำสุดของรายวิชาคณิตศาสตร์ กับวิทยาศาสตร์ ซึ่งกลายเป็นตัวเลขบ่งชี้ถึงสมรรถนะการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมทั้งสองจังหวัดนั้นอยู่ที่ค่าต่ำสุดเพียงร้อยละ 25.06 ซึ่งพออนุมานได้ว่าการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทั้งสองจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าคุณภาพมาตรฐานเท่าที่ควรจะเป็นและด้วยเหตุแห่งปัญหาดังกล่าวนี้ย่อมสรุปได้ว่า สภาพปัญหาสำคัญของการจัดการศึกษานั้นอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน

แต่อย่างไรก็ตาม สภาพอันเป็นปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ล้วนแต่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงบทบาทการจัดการเรียนการสอนของตน พร้อมไปกับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารอย่างเข้มงวดทั้งที่

เกี่ยวกับความรู้ และทักษะ ICT ไปจนถึงการปรับทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ทุกฝ่ายก้าวข้ามผ่านช่วงวิกฤตินี้ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเรื่องนี้ Doran (2014) ได้แสดงลักษณะของประสิทธิผลของโรงเรียนประกอบด้วย1) ภาวะผู้นำ (Leadership) 2) ความคาดหวังสูง (High Expectation)3) กฎระเบียบวินัย (Role and Discipline) 4) การมุ่งเน้นภารกิจ (Mission Focus)5) กระบวนการติดตาม (Monitoring Process) 6) บรรยากาศสนับสนุน (Supportive Climate) 7) การเน้นเวลาในการทำงาน (Time Emphasis and Date) 8) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (Parental Community Participation) 9) การพัฒนาตนเอง (Self-Development) 10) ทักษะพื้นฐาน (Basic Skill) 11) การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจ (Teacher Participation in Decision) 12) การรวมกลุ่ม (Grouping Procedures) 13) คุณภาพครู (Teacher Quality

ขณะเดียวกันที่ Chaeawangkham & Ariratana (2021) ได้แบ่งโซเชียลมีเดียเทคโนโลยีออกเป็นประเภทดังนี้ 1) เครื่องมือในการสร้างประสบการณ์และการแบ่งปันข้อมูล (Experience and Resource Sharing Tools) สามารถเป็นออนไลน์หรือโซเชียลบุ๊คมาร์กกิ้ง (Online Social bookmarking), Blogging, Wiki-ink และ Micro blogging เช่น Delicions, Word Fase, Pb Works และ Twitter. 2) เครื่องมือแบ่งปันสื่อ (Media Sharing Tools) เป็นการสร้าง Social Tagging เช่น Flicker และ YouTube 3) เครื่องมือเครือข่ายสังคม (Social Networking) เป็นการสร้างเครือข่ายทางสังคม เช่น Facebook และ LinkedIn 4) เครื่องมือสื่อสาร (Communication Tools) เช่น Email และเลขประชุม เช่น Skype ส่วน Visser et al (2012) ได้อธิบายเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ว่าเป็นลักษณะของผู้นำที่เข้าใจเทคโนโลยีในการเปลี่ยนแปลง (Transform) การศึกษาและใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบูรณาการระบบการศึกษา นอกจากนี้ การศึกษาได้เปลี่ยนจากความสามารถในการอ่านและเขียนของข้อมูลและสื่อ (Information and media literacy) มาเป็นความสามารถในการอ่านและเขียนแบบดิจิทัล (Digital Literacy)

เพราะฉะนั้นปัญหาสำคัญของงานวิจัยนี้จึงอยู่ที่การทำอย่างไรให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ศรีสะเกษ กับยโสธร มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยใช้เงื่อนไขสำคัญที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบ Digital ของผู้บริหารทุกโรงเรียนเข้ากันกับการจัดการเรียนการสอนทั้งในแบบ Online ได้อย่างเหมาะสม การค้นหารูปแบบที่ชัดเจนระหว่างภาวะผู้นำแบบ Digital กับการจัดการเรียนการสอนทั้งสองแบบมีผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนหรือไม่ และอย่างไร ทั้งนี้เพราะเชื่อว่า ถ้าโรงเรียนมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนดี ย่อมส่งผลต่อการยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำดิจิทัล และทักษะการสอนออนไลน์ กับประสิทธิผลโรงเรียน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัล และทักษะการสอนออนไลน์ กับประสิทธิผลโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลและทักษะการสอนออนไลน์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) หมายถึงผู้อำนวยการ ข้าราชการครู และพนักงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขตที่ 28 จำนวน 83 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 4,397 คนเป็นผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 367 คน และผู้วิจัยได้เก็บเพิ่มอีกร้อยละ 20 เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บข้อมูลรวมจำนวนตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล 440 คน วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและเก็บข้อมูลตามสัดส่วนประชากรของแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้เสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดลทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลและทักษะการสอนออนไลน์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ใน 3 ด้าน คือ 1) ความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบ Digital จำนวน 27 ข้อ 2) ความเห็นเกี่ยวกับทักษะการสอน Online จำนวน 16 ข้อ 3) ความเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลโรงเรียน จำนวน 31 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลและทักษะการสอนออนไลน์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการทำนายระดับภาวะผู้นำแบบ Digital กับทักษะการสอนแบบ Online ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร MANOVA แล้วนำเอาสัมประสิทธิ์และความเป็นไปได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมาใช้ในการอธิบายผล โดยเฉพาะการนำค่าสัมประสิทธิ์ R^2 มาแสดงผลกับความเป็นไปได้ตามอำนาจการสังเกตข้อมูล OP และในประเด็นนี้ กัลยา วานิชย์บัญชา (2551) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำแบบ Digital กับทักษะการสอนแบบ Online ที่มีต่อประสิทธิผลโรงเรียน ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson และได้กำหนดเกณฑ์สำหรับการแปลผลความสัมพันธ์ต่อไปนี้

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลและทักษะการสอนออนไลน์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1 ผลวิจัยพบว่า ลักษณะปัจจัยทั่วไปด้านอายุกับระดับการศึกษา มีอิทธิพลร่วมกันต่อภาวะผู้นำ Digital ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีสัมประสิทธิ์อิทธิพล ที่ R^2 .12 กับมีผลทดสอบความแปรปรวนที่ค่า F = 6.68 (Sig. 000) รวมถึงมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์นี้ที่ร้อยละ 99

ขณะเดียวกันที่ ลักษณะปัจจัยทั่วไปด้านอายุกับระดับการศึกษา มีอิทธิพลร่วมกันต่อทักษะการสอน Online ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลที่ R^2 .11 กับมีผลทดสอบความแปรปรวนที่ค่า F = 6.46 (Sig. 000) รวมถึงมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์นี้ที่ร้อยละ 99

ตารางที่ 1 อิทธิพลของลักษณะปัจจัยการทำงานและรายได้ (n =436)

Source	**ภาวะผู้นำ Digital**			
	R^2	OP	F	Sig.
Salary*Experiences	.16	93%	2.72	.000*
	ทักษะการสอน Online			
	.13	93%	2.67	.000
	ประสิทธิผลโรงเรียน			
	.13	94%	2.87	.000

*P Value .05

จากตารางที่ 1 ผลวิจัยพบว่า ลักษณะปัจจัยการทำงานและรายได้ของผู้บริหารกับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีอิทธิพลร่วมกันต่อภาวะผู้นำ Digital ที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 = .16 กับมีผลทดสอบค่า F ที่ 2.72 (Sig. 000) และมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นที่ร้อยละ 93

ขณะที่ ลักษณะปัจจัยการทำงานและรายได้ของผู้บริหารกับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีอิทธิพลร่วมกันต่อทักษะการสอน Online ที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 = .13 กับมีผลทดสอบค่า F ที่ 2.67 (Sig. 000) และมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นที่ร้อยละ 93

ส่วนลักษณะปัจจัยการทำงานและรายได้ของผู้บริหารกับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 มีอิทธิพลร่วมกันต่อประสิทธิผลโรงเรียนที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 = .13 กับมีผลทดสอบค่า F ที่ 2.87 (Sig. 000) และมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นที่ร้อยละ 94

ตารางที่ 2 อิทธิพลลักษณะปัจจัยการใช้สื่อ Online และความถี่ในการนำไปใช้ (n = 436)

Sources	ภาวะผู้นำ Digital			
	R^2	OP	F	Sig.
Line*Youtube	.11	83%	8.70	.003*
Facebook*Frequency	.15	90%	6.40	.002*
	ทักษะการสอน Online			
Line*Youtube	.11	97%	15.20	.000*
Facebook*Frequency	.14	77%	4.59	.011*
	ประสิทธิผลโรงเรียน			
Line*Youtube	.11	99%	18.91	.000*
Facebook*Frequency	.17	76%	4.50	.012*

*P Value .05

จากตารางผลวิจัยพบว่า ลักษณะปัจจัยการใช้สื่อ Online กับความถี่ในการนำไปมีอิทธิพลทั้งต่อภาวะผู้นำ Digital และทักษะการสอน Online กับประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังต่อไปนี้

การใช้ Lineกับการใช้ Youtube มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ Digital ที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 .11 กับมีผลทดสอบความแปรปรวนร่วมกันที่ค่า F = 8.70 (Sig. 003) โดยมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ที่ร้อยละ 83 ขณะเดียวกันมีอิทธิพลต่อทักษะการสอน Online ที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 .11 กับมีผลทดสอบความแปรปรวนร่วมกันที่ค่า F = 15.20 (Sig. 000) โดยมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ที่ร้อยละ 97 รวมถึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิผล

โรงเรียน ที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 .11 กับมีผลทดสอบความแปรปรวนร่วมกันที่ค่า F = 18.91 (Sig. 000) โดยมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ที่ร้อยละ 99

ส่วนการใช้ Facebook มีอิทธิพลร่วมกันกับความถี่ในการนำไปใช้ต่อต่อภาวะผู้นำ Digital ที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 .15 กับมีผลทดสอบความแปรปรวนร่วมกันที่ค่า F = 6.40 (Sig. 002) โดยมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ที่ร้อยละ 90 ขณะเดียวกันมีอิทธิพลต่อทักษะการสอน Online ที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 .14 กับมีผลทดสอบความแปรปรวนร่วมกันที่ค่า F = 4.59 (Sig. 011) โดยมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ที่ร้อยละ 77 รวมถึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ที่ค่าสัมประสิทธิ์ R^2 .17 กับมีผลทดสอบความแปรปรวนร่วมกันที่ค่า F = 4.50 (Sig. 012) โดยมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ที่ร้อยละ 76

2. ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ Digital มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวระดับมากที่สุดกับทักษะการสอน Online และประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า r = .88 และ .88

ขณะที่ทักษะการสอน Online มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวระดับมากที่สุดกับประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า r = .94

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลและทักษะการสอนออนไลน์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลวิจัยที่สรุปได้นี้พิสูจน์ได้ว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมในเขต สพม 28 ที่มีอายุกับการศึกษาที่ต่างกันจะมีผลต่อการทำนายภาวะผู้นำ Digital ได้ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีอายุน้อยกับมีการศึกษาสูงจะมีความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ Digital ต่างไปจากกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีอายุมาก ซึ่งด้วยข้อค้นพบนี้ทำให้ 1) การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จำเป็นต้องอาศัยกลุ่มผู้บริหารและครูทั้งที่มีอายุมากกับมีอายุน้อยด้านการบริหารร่วมกัน กับ 2) การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่ต้องอิงความเป็นผู้นำแบบ Digital ต้องอาศัยความฉลาดรอบรู้ของกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีการศึกษาสูงถึงขั้นปริญญาเอก โดยมีกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีอายุมากคอยทำหน้าที่ให้คำปรึกษา หรือให้คำแนะนำไปตามกฎระเบียบของสังคม

ดังนั้น การผสมผสานของคนต่างรุ่นจะส่งผลดีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำ Digital ของผู้นำสถานศึกษาทุกระดับ ดังที่ Chaeawangkham & Ariratana (2021) ได้ศึกษาภาวะผู้นำแบบ Digital ของผู้บริหารสถานศึกษาประเภทประถมศึกษา ในเขตจังหวัดอุดรธานี แล้วสรุปว่ามีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับบริบทการทำงานประกอบด้วย ความเป็นพลเมือง

Digital ความเป็นมืออาชีพ และการมีวิสัยทัศน์แบบ Digital โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา กับการทำกิจกรรมพัฒนาการใช้สื่อ Digital ในพื้นที่ปฏิบัติงานของครู ส่วนองค์ประกอบความเป็นพลเมือง Digital นั้นเกี่ยวข้องกับความรู้ และความเข้าใจในการใช้สื่อกับจริยธรรมในการใช้สื่อ ซึ่งอาจเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาในโรงเรียนได้

จากผลวิจัยที่สรุปได้นี้พิสูจน์ชัดว่า ลักษณะปัจจัยทั่วไปด้านอายุกับระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อการพยากรณ์ทักษะการสอนแบบ Online โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีอายุน้อยแต่มีโอกาสได้สัมผัสกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Online จะมีความเห็นเกี่ยวกับทักษะการสอน Online ต่างไปจากกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีอายุมากบวกกับความคุ้นเคยกับการสอนแบบเดิม ซึ่งเรื่องนี้ วรภัทร์ ภู่เจริญ (2020) เคยอธิบายไว้แล้วอย่างชัดเจนว่า ปัญหาสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ มักเกิดขึ้นได้ยากในหมู่ครูที่ยังขาดความเข้าใจต่อพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ที่ต้องการทั้งอิสรภาพ และเสรีภาพในการใช้ชีวิตของแต่ละคนได้ตามที่ตั้งใจ หากแต่มักนิยมใช้วิธีการแบบเดิมในการถ่ายทอดความรู้ โดยเฉพาะความสำเร็จที่เคยมีอยู่แต่เดิมแล้วตามขนบประเพณี โดยถือว่าความสำเร็จของบรรพบุรุษ จะยังคงอยู่ต่อไป ถ้าชนรุ่นหลังรับไปลงมือปฏิบัติ ดังคำอธิบายของนักการศึกษารุ่นเดิมเคยอธิบายไว้ว่าการผสมผสานกันระหว่างความคิดของคนรุ่นเดิม ซึ่งอาจหมายถึงวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ที่ยังคงเชื่อว่า ครูหรือผู้ใหญ่เป็นรู้ดีมากกว่าคนรุ่นหลัง ที่มีสถานภาพเป็นนักเรียนนั้น ควรต้องมีสถานะที่ต่อยอดซึ่งกันและกันได้

จากผลวิจัยที่สรุปได้พิสูจน์ได้ชัดอีกว่า ความต่างกันของอายุและระดับการศึกษาของทั้งผู้บริหารและครูมีผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริหารและครูที่อายุมากแต่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท จะให้ความสำคัญต่อประสิทธิผลโรงเรียนมากกว่ากลุ่มผู้บริหารและครูที่มีอายุน้อยแต่มีการศึกษาสูงถึงระดับปริญญาเอก ซึ่งเป็นเรื่องปกติของ 1) มุมมองของคนต่างวัย และ 2) มุมมองของผู้มีระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีทัศนคติและความเชื่อต่อความถี่ในการติดตามความก้าวหน้า และการสร้างพื้นที่ทีปลอดภัยให้เกิดในสถานศึกษาได้ต่างกัน ตามที่ Banthasut & Nilawan (2019) ซึ่งได้อธิบายไว้ถึงระดับความสำเร็จของการจัดการศึกษาที่มีอยู่ทั่วไปนั้นขึ้นอยู่กับสามปัจจัยกล่าวคือ ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้นำในแต่ละสถานศึกษา โดยเฉพาะที่มีนโยบายให้จัดการเรียนการสอนทั้งในแบบ Online และแบบ On-hand ถัดมาคือความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู ที่ต้องเน้นการปรับตัวเป็นอย่างหนักกับการฝึกใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารมาจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน ส่วนอีกเหตุผลหนึ่งที่สำคัญและทิ้งเสียมิได้คือความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่ต้องพึ่งพาตนเองมากยิ่งกว่าการเรียนแต่เพียงในชั้นเรียน

ดังนั้น การมีทัศนคติและความเชื่อที่ต่างกันอันเนื่องจากช่วงอายุกับความต่างกันของระดับการศึกษาที่ผู้บริหารและครูมีอยู่จริงจะกลายเป็นเหตุให้มีผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนได้ต่างกัน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการดูแลเอาใจใส่ของผู้เรียนในช่วงวิกฤติการศึกษานี้ (Jaikkonkaew et al, 2019)

จากผลวิจัยที่สรุปได้นี้แสดงผลได้ชัดเจนว่า ลักษณะปัจจัยด้านการทำงานและรายได้มีผลต่อความต่างกันเกี่ยวกับภาวะผู้นำ Digital กับทักษะการสอน Online และประสิทธิผลโรงเรียน โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งงานน้อยบวกกับมีรายได้น้อยกับการมีประสบการณ์ทำงานในแวดวงของการจัดการศึกษาน้อยจะมองเห็นถึงความสำคัญของตัวแปรหลักทั้งสามนี้ต่างไปจากกลุ่มครูและผู้บริหารที่มีรายได้มากกับการมีประสบการณ์ทำงานนานกว่า 4 ปีขึ้นไป ซึ่งโดยปกติแล้วทั้งรายได้และอายุงานล้วนแต่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรในทุกองค์กร และเมื่อเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอน หรือการบริหารจัดการศึกษาด้วยแล้วยิ่งทำให้ทั้งทัศนคติและความเชื่อที่มีต่อการปฏิบัติงานต่างกันออกไป ซึ่งในประเด็นนี้ Suwannatthachote (2018) ที่ได้ศึกษาถึงสมรรถนะการสอน Online ของครูแล้วสรุปว่าประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านความรู้และความเข้าใจในศาสตร์การสอน เช่น การวางแผนการสอน และการเตรียมการสอน รวมไปถึงการกำหนดกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน 2) ความสามารถในการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน เช่น การมีส่วนร่วมของผู้เรียน 3) ทักษะการให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียน ตั้งแต่การสังเกตปัญหา การค้นหาวิธีการแก้ไข ไปจนถึงเข้าไปร่วมแก้ไขปัญหากับผู้เรียน อีกทั้งยังหมายถึงการกระตุ้นหรือสนับสนุนผู้เรียน 4) การประเมินประสิทธิภาพการสอน เช่น การสังเกตประสิทธิภาพของสื่อ เนื้อหา และวิธีการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เด็กนักเรียน 5) ความรู้และทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีกับนวัตกรรมสำหรับนำไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน เช่น การจัดทำ Application การสอนของตนเอง หรือการประเมินผลผ่านสื่อ Digital นอกจากนี้แล้วยังให้ข้อสังเกตที่สำคัญคือ การให้ความสำคัญกับการมีอิสระของผู้เรียน ที่ครูควรทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งแล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการกระตุ้นผู้เรียน หรือกำหนดกลยุทธ์การจัดการสอนของตนเอง

และด้วยเหตุนี้ทั้งรายได้กับประสบการณ์ด้านการทำงานโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนครูและบุคลากรต่างไปจากผู้บริหารโรงเรียนค่อนข้างชัดเจน ขณะที่ ครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนแบบ Online ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 ครูอาจมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยง เป็นที่ปรึกษา และคอยทำหน้าที่ให้ความสะดวกแก่ผู้เรียน ส่วนบุคลากรและผู้บริหารอาจไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ (Wayo et al, 2020)

ส่วนที่สำคัญคือความต่างกันของรายได้เป็นปัจจัยเหตุที่ทำให้มองเห็นว่าทั้งทักษะการสอน Online กับประสิทธิผลโรงเรียนนั้นต่างกันอย่างสิ้นเชิงทั้งนี้อาจเป็นเพราะ 1) รายได้มีผลต่อการพัฒนาตนเองทั้งทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีและการจัดสภาพแวดล้อมรวมไปถึงการ

ติดตามผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน กับ 2) รายได้เป็นผลทางจิตวิทยาทางสังคมอันหมายถึงความมั่นคงของชีวิต และการดำเนินชีวิตภายใต้วิกฤติค่าครองชีพกับปัญหาโรคระบาดย่อมเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ครูหรือบุคลากรที่มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาทต่อเดือนลงมาเผชิญหน้ากับความกดดันต่างไปจากกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีรายได้มากกว่า 25,000 บาทต่อเดือน ทั้งนี้เพราะขนาดของรายได้มีผลต่อการพัฒนาตนเองในช่วงเปลี่ยนผ่านของการจัดการศึกษาทั้งโลก โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนโครงสร้างและเทคนิคการเรียน (Infrastructure and Technical Support) เช่น การจัดอุปกรณ์เทคโนโลยี ความพร้อมของเทคโนโลยี โครงสร้างการสื่อสาร ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการสอน และความสามารถของเทคโนโลยีที่มี โดยเฉพาะการกำกับและติดตามปัญหาการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนของทั้งครูและนักเรียน แล้วนำไปสู่การตัดสินใจแก้ไขปัญหา เช่น การจัดวางระบบเครือข่าย สัญญาณ Internet คุณภาพสูง หรือการซ่อมบำรุงสื่อเทคโนโลยีให้ใช้งานได้ดีอยู่เสมอ รวมไปถึงการพัฒนาระบบ Software และ Application สำหรับนำมาสร้างเป็น Platform จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง (Thonghattha, 2021)

จากผลวิจัยที่สรุปได้พิสูจน์ได้ชัดว่า ลักษณะปัจจัยการทำงานและรายได้ด้านรายได้ต่อเดือนกับประสบการณ์ทำงานของผู้บริหารและครูที่ต่างกัน จะมีผลต่อการพยากรณ์ได้ทั้งต่อภาวะผู้นำ Digital และทักษะการสอน Online กับประสิทธิผลโรงเรียน เช่นมีผลต่อการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียน หรือมีผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครองนักเรียน รวมไปถึงการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ได้ด้วยสื่อ Digital และ Technology ที่ทันสมัย โดยเฉพาะการสร้าง Platform ขึ้นมาใช้ประกอบการสอนเป็นของครูเองแต่ต้องการอาศัยทั้งประสบการณ์ด้านการสอนกับรายได้ที่เพียงพอสำหรับนำไปสนับสนุนการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีของตนเอง เช่นที่ Wayo et al (2020) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบ Online ภายใต้สถานการณ์ Covid-19 แล้วสรุปว่า ครูมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยง เป็นที่ปรึกษา และคอยทำหน้าที่ให้ความสะดวกแก่ผู้เรียน จึงจำเป็นต้องมี 1) ทักษะการจัดการชั้นเรียน 2) ทักษะในการให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียนของผู้เรียน 3) ความสามารถในการใช้เทคนิควิธีการหลากหลายเพื่อกระตุ้นผู้เรียน 4) ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน 6) ทักษะในการติดตามผู้เรียน เช่น การตรวจสอบการเข้าชั้นเรียน การศึกษาปัญหา และการเข้าไปแก้ไขปัญหาร่วมกันกับผู้เรียน 7) ทักษะการเรียนรู้เพื่อสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับนำไปถ่ายทอดให้กับผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตามทักษะสำคัญสำหรับการสอนแบบ Online นี้อยู่ที่การประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เข้ากับรูปแบบการสอนของตนเอง ที่ครูควรต้องศึกษา

ดังนั้นการมีรายได้ต่อเดือนที่ต่างกันบวกกันเข้ากับประสบการณ์ด้านการสอนที่ต่างกัน ย่อมต้องแสดงผลกระทบได้โดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะครูต้อง

เผชิญในช่วงเวลาวิกฤติเช่นนี้นั้นเกี่ยวข้องกับ 1) ปัญหาการขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 2) ปัญหาการขาดสัญญาณ Internet กับ 3) ปัญหาการขาด Application สำหรับนำมาใช้สอน (Thonghattha, 2021)

จากผลวิจัยที่พิสูจน์ได้นี้พบว่า ลักษณะปัจจัยการใช้สื่อสังคม Online ประเภท Line กับ Youtube และการใช้ Facebook กับความถี่ในการนำไปใช้งานมีอิทธิพลต่อการพยากรณ์ภาวะผู้นำ Digital และทักษะการสอน Online กับประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมที่นำเอา Line, Youtube และ Facebook มีใช้ประกอบการสอนเป็นประจำทุกวัน จะให้ผลที่ต่างกันกับกลุ่มผู้บริหารและครูที่มีการนำเอาสื่อสังคมออนไลน์มาใช้บ้างและไม่ได้ใช้ หรือใช้เพียง 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ และด้วยเหตุนี้ทำให้ 1) การนำเอาสื่อสังคมออนไลน์ประเภท Line, Youtube กับ Facebook มาประกอบการสอนเป็นประจำทุกวันส่งผลกระทบต่อการทำนายผลด้านประสิทธิผลโรงเรียนโดยเฉพาะการนำไปใช้เป็นประจำที่นอกจากส่งเสริมการพัฒนาทักษะ Digital ของครูได้โดยตรงแล้วยังช่วยให้ทั้งผู้บริหารและครูมีแนวคิดที่เปิดกว้างกับการยอมรับสภาพการเปลี่ยนไปของการจัดการศึกษาในโลกปัจจุบัน นอกจากนั้นแล้ว 2) การนำเอาสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ประกอบการสอนทุกวันช่วยให้ครูมองเห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น วิธีการในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน หรือลักษณะและวิธีการในการติดต่อสื่อสารกับเด็กและผู้ปกครองนักเรียน รวมไปถึง 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้โดยไม่จำเป็นต้องเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง เช่น การรายงานสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนผ่าน Line หรือการรายงานผลปฏิบัติงานผ่าน Messenger และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jansuk & Wachrakul (2021) ที่ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำ Digital เป็นความสามารถในการก้าวไปให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรม และบรรยากาศของการใช้สื่อ Digital มากถึงร้อยละ 73 ถัดมาผู้นำโรงเรียนต้องรู้จักสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับ Digital และการสื่อสารถึงร้อยละ 68 ส่วนโครงสร้างพื้นฐานนั้นมีเพียงร้อยละ 52 และอาจคาดเดาได้ว่าการให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ไม่พอสำหรับการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทั้งในแบบ Online และแบบ On-hand ของครูมัธยมศึกษาซึ่งพบว่ามีมากกว่าร้อยละ 20-30 ที่ยังคงถนัดและคุ้นเคยกับการใช้ใบงาน หรือการสั่งงานให้เด็กนักเรียนไปทำงานที่บ้านในช่วงวิกฤติ Covid-19

ดังนั้นลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทั้งการใช้ Line การใช้ Youtube และการใช้ Facebook ประกอบการสอนทุกวันหรือเป็นประจำช่วยให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และยังช่วยเพิ่มพูนสมรรถนะของผู้เรียนได้สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียนแต่ละคน (Oraif & Elyas, 2021)

2. จากสรุปผลวิจัยได้ว่าถ้ามีการพัฒนาภาวะผู้นำ Digital ย่อมมีผลกระทบต่อเนื่องไปยังการพัฒนาทักษะการสอน Online และประสิทธิผลโรงเรียน รวมไปถึงการพัฒนาทักษะการสอน Online จะส่งผลไปในทิศทางเดียวกันกับการพัฒนาประสิทธิผลโรงเรียน โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี การพัฒนาทักษะความสัมพันธ์และสังคมกับการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลล้วนแต่มีผลต่อเนื่องไปยังการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน ดังที่ Saleem et al (2012) สรุปแนวคิดสำคัญที่อธิบายตัววัดประสิทธิผลโรงเรียนนั้นสัมพันธ์กับการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน โดยเน้นภาวะผู้นำ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อคณะครูในโรงเรียน ในขณะที่ตัวแปรวัดอีกกลุ่มนั้นเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการสอนของครู การจัดการในชั้นเรียน การประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนไปจนถึงความร่วมมือของคณะครูด้านการพัฒนาหลักสูตร

นอกจากนี้แล้วการพัฒนาทักษะการสอน Online ยังเป็นผลต่อเนื่องเกิดจากการพัฒนาภาวะผู้นำ Digital ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการมีวิสัยทัศน์ของผู้นำแบบ Digital หรือการสนับสนุนโครงสร้างและเครื่องมือประกอบสอนไปจนถึงการพัฒนาบุคลากรอย่างมืออาชีพ และการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้านการใช้สื่อ Digital กับการพัฒนาความเป็นพลเมือง Digital ของผู้นำโรงเรียน เช่น ผู้บริหารมีรูปแบบและการทำงานเพื่อการประสานงานในการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล หรือผู้บริหารเข้าใจในบริบทของสังคมจริยธรรมกฎหมายและความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับดิจิทัล หรือ ผู้บริหารจัดให้นักเรียนมีความเสมอภาคในการใช้เทคโนโลยี เช่นการใช้คอมพิวเตอร์และห้องสมุดได้ตลอดเวลา และผู้บริหารจัดให้ผู้สอนเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์การสอนในโรงเรียน ซึ่งในเรื่องนี้ Suksaen & Trirat (2021) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ Digital ของผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศไทย แล้วสรุปว่า มีค่าเฉลี่ยมากทุกองค์ประกอบที่ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์แบบ Digital การเป็นผู้ใช้สื่อเทคโนโลยี ความสามารถในการนำเอาข้อมูลมาใช้งาน ความรู้ความเข้าใจกับทักษะการใช้เทคโนโลยี และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลก Digital แต่ทว่ามีความขัดแย้งกับการบรรลุผลในทางปฏิบัติแม้ผู้นำมีวิสัยทัศน์ระดับมาก แต่กับผู้ปฏิบัติงานกับมีการปฐมนิเทศและการประดิษฐ์นวัตกรรมขึ้นมาใช้งานกับกลายเป็นจุดอ่อนขององค์กร ส่วนที่ไม่สอดคล้องกันอย่างชัดเจนคือ ความเป็นพลเมืองแบบ Digital ไม่ได้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญและอาจนำไปสู่การไม่บรรลุผลในทางปฏิบัติ

ดังนั้นการพัฒนาภาวะผู้นำ Digital ให้เกิดขึ้นจริงกับผู้บริหารและคณะครูล้วนแต่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการสอน Online อันจะนำไปสู่การส่งเสริมประสิทธิผลโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะความสำเร็จของผู้เรียน เช่น นักเรียนแต่ละคนจะปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสถานการณ์โควิด-19 ได้เป็นอย่างดี หรือนักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาได้ในสถานการณ์โควิด-19 (Chaeawangkham & Ariratana, 2021)

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การจัดทำโครงการ และการจัดทำกิจกรรมที่มุ่งให้ความสำคัญกับลักษณะปัจจัยอิทธิพลด้านอายุและระดับการศึกษา ลักษณะปัจจัยด้านรายได้และประสบการณ์ทำงาน กับลักษณะปัจจัยด้านการใช้ Line กับ Youtube, การใช้ Facebook กับความถี่ในการใช้ ให้มีความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ Digital และทักษะการสอน Online ให้ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยเน้นการให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติต่อไปนี้ 1) แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมือง Digital 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้นำแบบ Digital 3) แนวทางการพัฒนาวิสัยทัศน์แบบ Digital 4) แนวทางการพัฒนาการพัฒนาครูอย่างมืออาชีพ 5) การพัฒนาทักษะการสื่อสาร 6) การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน 7) การพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยี 8) การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล และ 9) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window*, พิมพ์ครั้งที่ 6, กรุงเทพมหานคร, ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรเดช ฉายอรุณ. (2540). ข้อตกลงในการทดสอบ MANOVA และ Discriminant analysis สาระสำคัญ การทดสอบและแนวทางการแก้ไข, *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, 10*(2), 47-63.

ไพฑูรย์ สุขศรีงาม. (2557). หลักการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร, *วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม, 1*(1), 7-13.

วรภัทร์ ภู่เจริญ. (2020) เด็กคือยอด ผู้ใหญ่คือราก, https://facebook.com/woraphatFC

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. (2563). *รายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2562*, https://www.secondary28.go.th/?p=2475

Ahrens, R., Lirani, L., & Francisco, C. (2020). Construct validity and reliability of the work environment assessment instrument WF-10, *International Journal of environmental Research and Public Health*, 1-12.

Bagozzi, R.P., Yi, Y., & Phillips, L.W. (1991). Assessing construct validity in organization research, *Administrative Science Quarterly, 36*(3), 421-458.

Chaeawangkham, E., & Ariratana, W. (2021). Digital leadership of schools administration under the Udon Thani primary education area 4, *22nd NGRC*, 886-893.

Oraif, I., & Elyas, T. (2021). The impact of covid-19 on learning; investigating EFL learning engagement in online course in Saudi Arabia, *Edu, Sci., 11*(99).

Patel, P. (2009). Introduction to quantitative methods, Empirical Law Seminar.

Saleem, F., Naseem, Z., Ibrahim, K., Hussain, A., & Azeem, M. (2012). Determinants of school effectiveness: a study at Punjab level, *International Journal of Humanities and Social Science, 2*(14), 242-251

Suksaen, K., & Trirat, P. (2021). Digital leadership development model for school administrations of Saint Gabriel' foundation in Thailand, *Journal of Social Science and Buddhistic Anthroplogy*, 6(7), 129-146.

Suwannatthachote, P. (2018). Online instructor competencies and roles: instructor presence and learner support, *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat University, 12*(2), 244-256.

Vijayamohanan, P.N., & Rjumohan (2020). A. (2020). Reliability, validity and uni-dimensionality: a primer, *MPRA*.

Visser, L., Visser, Y.L., Amirault, R. & Simonson, M. (2012). *Trends and Issues in Distance Education: International Perspectives (2nd edition).* 2012, Information Age Publishers

Wayo, W., Charoennukul, Kankaynat, C., & Konyai, J. (2020). Online learning under the covid-19 epidemic: concepts and applications of teaching and learning management, *Regional Health Promotion Center 9 Journal, 14*(34), 285-298.

Wichaiwong, T. & Yupas, Y. (2019). New leadership and organizational management skills, *Saeng Isan Academic Journal, 16*(2), 667-680.

วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์